

SVERIGES RUNINSKRIFTER

UTGIFNA AF

KUNGL. VITTERHETS HISTORIE OCH ANTIKVITETS AKADEMIEN

FÖRSTA BANDET

ÖLANDS RUNINSKRIFTER

GRANSKADE OCH TOLKADE

AF

SVEN SÖDERBERG och ERIK BRATE

STOCKHOLM

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

1900—1906

[111410]

42. Gärdslösa, bron vid kyrkan.

Pl. XXVI. Fig. 42.

Litteratur: Rhezelius, *Monumenta Runica*, konceptet nr 26, utskriften nr 11. — Peringskiölds Samlingar 8, XXXVIII. — Frigelius, *Handskrifna samlingar* i Kalmar stiftsbibliotek. — L. 1299.

Rhezelius säger i konceptet om stenens plats: »Widh kyrkian i bron liger thenne afnötte Runflijsa», hvars längd i utskriften af annan hand angifves till 5 aln. 1 qv. (3,12 m.), hvilket ock öfverensstämmer med Peringskiölds skala, bredden 9 qv. (1,35 m.). Måtten äro i utskriften tillagda med blyerts af samma hand, som utomkring stenen på teckningen gjort en anteckning för att beriktiga läsningen af inskriftens början. Då detta beriktigande i det närmaste öfverensstämmer med Peringskiölds läsning, härröra dessa anteckningar kanske från denne. Frigelius säger: »Vid Gärdslösa kyrkia på södra sidan ligger en Runsten til bro öfver bäcken men är så afnött, att inga runor kunna läsas». *Hilfeling*, *Resa 1797*, text, s. 40 yttrar: Den Runstenen n:o 1058, som tilföre skolat finnas i Gärdslösa kyrko-lucka, finnes ej mera.

Det stycke af inskriften, som kunnat skönjas af Rhezelius och Peringskiöld, utgör en slinga tvärs öfver stenen med en krök i hvardera ändan. Inskriftens början är i konceptet **INIIIH** ., i utskriften **PNTHHT** . De tillagda kännestrecknen äro skrifna med annat, mindre svart, brunaktigt bläck, och då Rhezelius tillfogar: »Synes intet mere af Runeskriften än hagwa | : id est hugga eller hacka : | sten etc», kan man sluta, att Rhezelius själf gjort tilläggen med annat bläck i utskriften. Dessa tillägg äro alltså icke att betrakta som en förbättring af läsningen i konceptet utan som en gissning om ursprungliga lydelsen af denna läsning. Peringskiöld läser i stället **pinsi . staen** ., hvilken läsning upptagits af L. 1299 och synes sannolik.

Prep. 'efter' är hos Rhezelius **eftr**, hos Peringskiöld **iftir**, utan att vi kunna afgöra hvilketdera är riktigt, det följande namnet öfverensstämmande **suini**. Efter namnet följer hos Rhezelius **HTN**, hos Peringskiöld **HTN**, hvilken ristning möjligen kan utgöra släktskapsordet »broder», fast det af uppteckningen ser ut som ett ortnamn, föregånget af prep. »i».

Upptages sålunda Rhezelius' läsning af slutet men Peringskiölds af det föregående, har inskriften alltså varit följande:

— **PNTH** . **HTHT** . **HTNR** . **HTN** . **HTN** —

Translitteration: — **pinsi . staen . iftir . suini . iaiui** —

Ristningen **suini** bör vara ack. sg. af ett namn **Swæinix*, men hvarken i Svenskt diplomatarium eller i Svenska riksarkivets pergamentsbref finnes något sådant namn, ej ens i svag form **Sveni*. Förmodligen är **suini** felläst för **suina**, ack. sg. af det namn nom. sg. **suini** som finnes på Glemminge-stenen i Skåne, Wimmer, *De danske Runemindesmærker* III, s. 78, och **sueni** nom. sg. Klemensker-stenen II på Bornholm, ib. s. 212.

Transskriptionen är sålunda: — *þænsi stæin æftir Swæina (bröður)* —.

Öfversättning: — denna sten efter (sin broder) Sveine —.

GÄRDSLÖSA,
BRON VID KYRKAN, ÖL.

42.

